

BOOM
NEDERLANDS
VOOR HET MBO

3F

Methodeconcept/redactie

Boom beroepsonderwijs

Met dank aan

Erna van Koeven

Lara Meijer

Lammie Prins

Anneke Smits

Theo Witte

Auteurs

Sunanda van Dam

Yvonne Hobma

Gemma Jissink

Hanneke Klaaijsen

Sigrid Kroon

Gijs Nillessen

Job Tichelman

Jonas van der Vlugt

Eindredactie

Doke van Dieren

BOOM
NEDERLANDS
VOOR HET MBO

3F

BOOM BEROEPSONDERWIJS

Inhoud

Hoe zit deze methode in elkaar? 6

► Thema's

Veiligheid

- 1 Start 12
- 2 Boek lezen 14
- 3 Teksten en fragmenten 18
- 4 Media en actueel 38
- 5 Eindopdracht 40

Moed

- 1 Start 46
- 2 Boek lezen 48
- 3 Teksten en fragmenten 52
- 4 Media en actueel 82
- 5 Eindopdracht 84

Grenzen

- 1 Start 90
- 2 Boek lezen 92
- 3 Teksten en fragmenten 96
- 4 Media en actueel 122
- 5 Eindopdracht 124

Waarheid

- 1 Start 130
- 2 Boek lezen 132
- 3 Teksten en fragmenten 136
- 4 Media en actueel 160
- 5 Eindopdracht 162

► Trainingen

Communicatie op de werkvloer

- 1 Een gesprek beginnen 170
- 2 Houding en gedrag 176
- 3 Gespreksdoel en -techniek 182
- 4 Feedback geven en ontvangen 188
- 5 Lastige gesprekken voeren 194

Zelfverzekerd spreken

- 1 Stap 1 — Authenticiteit 204
- 2 Stap 2 — Je punt 210
- 3 Stap 3 — Storytelling 214
- 4 Stap 4 — Strategie 218

Schrijven in stappen

- 1 Voorbereiden 224
 - 2 Schrijven 232
 - 3 Evalueren 238
- Overzicht 242*

Examentraining

- 1 Instellingsexamen 246
- 2 Centraal examen 248

► **Naslag**

Teksten & fragmenten

- 1 Tekstdoelen 272
- 2 Onderwerp en hoofdgedachte 274
- 3 Tekststructuur 276
- 4 Verbanden 278
- 5 Verwijswoorden 280

Informatievaardigheden

- 6 Hoofd- en bijzaken 282
- 7 Aantekeningen maken 283
- 8 Samenvatten 284
- 9 Informatie zoeken 286
- 10 Informatie beoordelen 288
- 11 Informatie gebruiken 290

Argumentatie

- 12 Standpunt en argumenten 292
- 13 Argumenten beoordelen 294
- 14 Drogredenen 296
- 15 Discussiëren 298
- 16 Debatteren 299

Conventies

- 17 Zakelijke brief en e-mail 300

Grammatica & Taalverzorging

- 18 Onderwerp en persoonsvorm 302
- 19 Werkwoordspelling 303
- 20 Samenstellingen 308
- 21 Hoofdletters 311
- 22 Leestekens 312

Beoordelingsformulieren

- Gesprek voeren 314
- Spreken 315
- Schrijven 316

Register 320

Hoe zit deze methode in elkaar?

Boom Nederlands voor het mbo 3F bestaat uit een boek en een digitale leeromgeving. In het boek vind je thema's, trainingen en een naslag. In de digitale leeromgeving vind je kijk- en luisterfragmenten, voorgelezen bron teksten, uitlegvideo's en extra oefeningen bij onderdelen uit de naslag.

► Thema's

Er zijn vier thema's: *veiligheid, moed, grenzen en waarheid*. Deze thema's zijn relevant voor je toekomstige loopbaan en sluiten aan bij burgerschap. Je verdiept je in de thema's door verschillende soorten teksten te lezen en ook fragmenten te bekijken of te beluisteren. Vervolgens ga je met deze teksten en fragmenten aan de slag. Welke vaardigheden je daarbij oefent, vind je terug in de kantlijn. Ook staan daar de begrippen die in de naslag of in de trainingen worden uitgelegd. De thema's hebben een vaste opbouw:

► vaardigheden

► begrippen

- 1 Start** Dit is een introductieopdracht waardoor je gedachten over het thema op gang komen en je daarna beter gaat lezen.
- 2 Boek lezen** Je kiest een boek om te lezen bij het thema, alleen of samen in een boekenclub. Hiervoor krijg je boekentips, maar je kunt ook zelf een boek uitkiezen. Met de boekenclub oefen je ook het voeren van gesprekken.
- 3 Teksten en fragmenten** Je krijgt verschillende soorten teksten en fragmenten aangeboden om te lezen, te luisteren of te bekijken. Per tekst en fragment check je of je de hoofdzaken en belangrijke woorden hebt begrepen. Vervolgens ga je aan de slag met een gespreks-, spreek- of schrijfoopdracht.
- 4 Media en actueel** Dit onderdeel gaat over digitale geletterdheid: je oefent hoe je op een goede manier informatie zoekt, beoordeelt en gebruikt. Ook verken je digitale omgangsvormen.
- 5 Eindopdracht** Je kunt kiezen uit drie eindopdrachten om het thema mee af te sluiten. Vaak zijn dat spreek- of schrijfoopdrachten waarbij je eigen inbreng en creativiteit belangrijk is.

HOE ZIT DEZE METHODE IN ELKAAR?

► **Trainingen**

Ter verdieping van de vaardigheden *gesprek voeren*, *spreken* en *schrijven* zijn er extra trainingen. Hierin wordt theorie afgewisseld met oefeningen. Ook is er een examentraining.

1 Communicatie op de werkvloer

Deze training leert je de basisbeginselen van communicatie en hoe je deze goed toepast op de werkvloer.

2 Zelfverzekerd spreken

In deze training leer je hoe je zelfverzekerd kunt spreken en presenteren. Veel mensen vinden presenteren lastig of spannend, maar met wat oefening wordt het makkelijker en kun je er ook goed in worden.

3 Schrijven in stappen

Als je schrijft, doe je meerdere dingen tegelijk. Bij korte berichtjes op je telefoon gaat dit meestal wel vanzelf, maar bij langere teksten is het handig om het schrijfproces op te delen in stappen.

4 Examentraining

In deze training leer je hoe het centraal examen is opgebouwd en wat voor soort vragen je kunt verwachten.

► **Naslag**

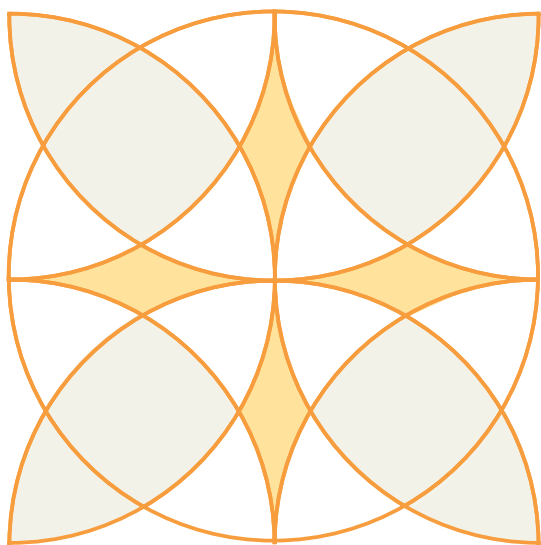
In de naslag kun je begrippen en uitleg terugvinden over de inhoud en opbouw van teksten en fragmenten, informatievaardigheden, argumentatie, conventies, grammatica en taalverzorging. Je vindt er ook beoordelingsformulieren waarmee je gesprekken, presentaties en geschreven teksten op 3F-niveau kunt beoordelen.

► **Digitale leeromgeving**

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren:

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen. Daarna kun je aan de slag.

THEMA'S

‘Lieve Ari / Wees niet bang’. Op de wand van de fietsbuis in de Beneluxtunnel bij Vlaardingen staat het gedicht ‘Voor Ari’ van Jules Deelder (zie p. 17). De getegelde tekst is 900 meter lang en is daarmee het langste gedicht ter wereld.

THEMA

Veiligheid

1 Start 12

2 Boek lezen 14

2.1 Boekentips 14

2.2 Boekenclub 17

3 Teksten en fragmenten 18

3.1 Voor Ari 18
Jules Deelder

3.2 Achraf en Amir groeiden op in de Schilderswijk 20
RTL Nieuws

3.3 Gun je mij 26
Amara van der Elst

3.4 Privacyregels beschermen persoonsgegevens 28
Rijksoverheid

3.5 Jongeren aan zet: geldstress 30
De Balie

3.6 De ontsmetting van mevrouw Welpjes 32
Thomas Olde Heuvelt

4 Media en actueel 38

5 Eindopdracht 40

1

Start

Doel ▶ Je verkent het thema ‘veiligheid’ en schrijft hierover een haiku.

In dit thema ga je aan de slag met *veiligheid*. Veiligheid is een basiswaarde om je ergens thuis te voelen en om goed te kunnen functioneren. Zowel in je toekomstige beroep als in de maatschappij. Wat betekent veiligheid in het algemeen en wat voor jou persoonlijk? Je verdiept je in het onderwerp door erover te lezen, fragmenten te bekijken, erover te spreken en te schrijven.

▶ **schrijven: haiku**

Aan de slag Om je eerste gedachten over het thema veiligheid te verkennen, begin je met het schrijven van een *haiku*. Een haiku is een korte, krachtige Japanse dichtvorm die bestaat uit drie versregels — van vijf, zeven en vijf lettergrepen. Een traditionele haiku gaat over een ervaring in de natuur en een diepzinnige gedachte daarover. Maar tegenwoordig kun je er ook gewoon je eigen draai aan geven. Het schrijven van een haiku is een creatieve manier om je gedachten en gevoelens over een onderwerp te verkennen.

Voorbeeld

Veilig

Horror op Netflix
op de bank met een deken
en een bakje chips

Veilig

3 versregels {	1	Hor- / ror / op / Net- / flix	← 5 lettergrepen
	2	op / de / bank / met / een / de- / ken	← 7 lettergrepen
	3	en / een / bak- / je / chips	← 5 lettergrepen

Vorbereiden

- ▶ Bedenk een situatie waarin jij je veilig voelt of hebt gevoeld. Dit kan een specifiek moment zijn geweest, maar ook een persoon bij wie of plek waar je je altijd veilig voelt.
- ▶ Schrijf in vijf minuten zoveel mogelijk op over die situatie, persoon of plek. Denk aan de ruimte die erbij hoort, hoe iemand eruit ziet, jouw gevoelens, wat er precies gebeurt, tijd, kleuren, geuren, et cetera.
- ▶ Onderstreep de woorden en zinnen die er voor jou uitspringen.

Schrijven

- ▶ Gebruik je inspiratie en de onderstreepte woorden en zinnen uit de voorbereiding.
- ▶ Verdeel je woorden over drie versregels en let daarbij op het aantal lettergrepen (zie voorbeeld). Tip: klap zachtjes in je handen om het aantal lettergrepen te tellen.
- ▶ Je mag een titel boven je haiku zetten, maar dit hoeft niet.

Evalueren

Deel je haiku met anderen en vergelijk wat jullie hebben beschreven. Zijn het dezelfde soort situaties of is het juist steeds erg persoonlijk?

Kimi Raikkonen, voormalig wereldkampioen Formule 1 — op de foto rechts naast Max Verstappen en Lewis Hamilton — schreef een boek vol haiku's.